

**ВІЗУАЛЬНІСТЬ
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК**
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ЧЕРКАСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ХУДОЖНИЙ МУЗЕЙ

ВІЗУАЛЬНІСТЬ У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК

друга всеукраїнська
науково-практична конференція

13-14 жовтня
Черкаси 2011

ББК 8.667.1
УДК 130.2 : 7.01

**Візуальність у контексті культурних практик.
Матеріали другої Всеукраїнської науково-практичної конференції
(13-14 жовтня 2011 р.). – Черкаси, Брама-Україна, 2011. – 232 с.**

Збірник матеріалів другої Всеукраїнської конференції «Візуальність у контексті культурних практик» включає доповіді учасників конференції, які публікуються в авторській редакції. Дослідження візуальності у контексті культурних практик створює міждисциплінарне поле для волюнту культурологів, філософів, дизайнерів, музезнавців, що обумовлено необхідністю пошуку нових параметрів її вивчення в умовах інформаційної культури.

Редакційна колегія:

Говорун Дмитро Іванович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького
Личкова Володимир Анатолійович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології Чернігівського державного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка

Романенко Наталія Григорівна – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету

Пушова Оксана Анатоліївна – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, старший науковий співробітник відділу науково-освітньої роботи Черкаського обласного художнього музею

Гладун Ольга Дмитрівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, директор Черкаського обласного художнього музею

Конференцію проведено у спільному форматі
з фестивалем сучасного мистецтва
і графічного дизайну «Три крапки»

ВІЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СУЧАСНОСТІ НА КУЛЬТУРУ ТА МИСТЕЦТВО

Гнатюк Лілія Романівна, кандидат архітектури, доцент кафедри комп'ютерних технологій дизайну Національного авіаційного університету; Шинякова Ганна Олександрівна, студентка Інституту аеропортів, магістр.

Науково-технічний прогрес відіграє велику роль у житті кожної людини, пройшовши великий та суперечливий шлях розвитку, він став причиною суттєвої зміни сучасного суспільства, допомагаючи йому зрозуміти сенс життєдіяльності у нових соціальних умовах та даючи можливість зручного пристосування до них. Але при цьому існує багато суперечливих поглядів стосовно розвитку сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій та їх взаємодії з культурою та мистецтвом.

Видатні науковці, конструктори, дизайнери по-різному трактують важливість та необхідність науково-технічного прогресу. «Техніка, – як писав М. Бердяєв – примножує життєві блага». Але водночас техніка, на думку філософа, «чужа і ворожа культурі і людині»; з її невпинним розвитком «весь світ вступає в катастрофічний період свого розвитку».

Такі науковці, як Дж.Гелбрейт та р.Оппенгеймер вважають, що техніка і інформаційні технології дегуманізують людину, позбавляють її почуття індивідуалізації, негативно впливають не тільки на здоров'я, а й погіршують душевне життя людини.

За словами Дж. Гелбрейта «естетичні досягнення недоступні індустріальній системі і в значній мірі знаходяться у суперечності з нею». А на думку теоретика сучасного мистецтва Г.Ріда, технізоване суспільство формує не людей, а нудьгу-

ючих, загальмованих, неконтактних роботів, здатних лише до насильства. Технізація і роботизація, на думку сучасних психологів і соціологів несе небезпеку вже на генетичному рівні, загрожуючи небезпекою, за словами Польського письменника і вченого С.Лема оголенням інстинктів.

На сьогоднішній день існує думка, що новітні засоби аудіовізуальної комунікації є силою, яка руйнує усі основи та принципи мистецтва, маючи можливість надзвичайного емоційного впливу. Тому виникають різноманітні погляди стосовно шкідливого впливу візуальних комунікацій на людину та загальне розчарування у досягненнях наукового-технічного прогресу.

Стрімка передача інформації викликає руйнування встановлених стереотипів. Кожна людина намагається бути проінформованою якнайкраще та бути в курсі усіх проблем світу, що у свій час М. Гоголь назвав «страшними ідеалами огрублення».

Мета публікації полягає у виявленні аспектів впливу інформаційних технологій на мистецтво та культуру.

У технізованому суспільстві світ людини «замикається», вона все більше стає відстороненою, «закритою», відчуженою. Безпосереднє живе спілкування замість технічними і електронними засобами комунікацій.

Не дивлячись на значно більшу поінформованість, сучасна людина не стає більш творчою. Зростає абстрактність, кількості понять, умовних знаків, формул веде до інтелектуального знищення, розумової пасивності. Відмінність полягає лише в тому, що не можна об'єднувати розуміння творчості та мистецтва давніх часів та сучасності. Час йде і змінюється не тільки людина, а й підхід її до зміни світу. Наступає новий період розвитку мистецтва, чому не потрібно заважати.

Популярність науки і техніки, передовсім, комп'ютерної зменшує цінність традиційного мистецтва і, відповідно, сприяє формуванню нового художнього бачення, нового мистецтва – електронного. Синтез науки, техніки і мистецтва веде до виникнення технізованого мистецтва майбутнього. Становлення інформаційного суспільства в різних країнах є передумовою для еволюційного переходу до наступної стадії розвитку людства, технологічною основою якої є індустрія створення, обробки і передачі інформації.

Сьогодні людина використовує основні засоби та прийоми дизайну для створення сучасного мистецтва. Стверджувати, що вона стає менш творчою не можна, оскільки для створення певного виду мистецтва їй потрібно докласти багато зусиль, тільки вже використовуючи новітні технології, які лише покращують умови роботи та зменшують витрати часу.

Кожній державі належить провідна роль у формуванні інформаційного суспільства, що контролює різноманітну діяльність суб'єктів суспільства в процесі його розвитку та становлення, сприяє інтеграції людей в нове інформаційно-технологічне оточення, розвитку галузей інформаційної індустрії, дотримання прав особистості в умовах інформаційного суспільства. Поінформованість людей за допомогою візуальних інформаційних технологій належить до однієї із найважливіших сфер життя суспільства, куди направлені інтелектуальні та творчі здібності людини, сучасний дизайн. Але при цьому за умов сучасної інформаційної цивілізації спостерігається певне руйнування та звуження сфери безпосереднього, живого людського спілкування.

Інформаційна взаємодія держави, суспільства і особистості найбільш оптимальна при використанні інформаційних і телекомунікаційних технологій з ме-

тою підвищення загальної ефективності діяльності людини, створення інформаційно відкритого суспільства.

Висновки. Вплив інформаційного суспільства на культуру виявляється в масштабних змінах культури виробництва, бізнесу, організації роботи, дозвілля, споживання. Ці зміни зумовлені швидким процесом об'єктивізації інформації і знань, можливостями їх передачі у вигляді новітніх технологій через телекомунікації широким верствам населення, а також виникненням нових видів діяльності, заснованих на використанні знань.